

Transskription af: Den yderste grænse 13:5 Sylvain Tesson: Sneleoparden

Vært og tilrettelægger: Bjørn Harvig

Medvirkende: Nils Schultz Ravneberg, har boet og studeret i Paris. Nils har skrevet en Ph.d.-afhandling inden for fransk samtidshistorie, filosofi og litteratur ved Københavns Universitet, og så kender han Tessons forfatterskab indgående, da han har oversat to af hans bøger til dansk for Den Franske Bogcafés Forlag, Bobo.

Redaktør: Rikke Caroline Carlsen.

Intro: Du lytter til en podcast fra Nationalmuseets mediehus, Vores Tid.

Bjørn Harvig: Der er et dyr i Tibet, som jeg har forfulgt i seks år, sagde Munier. Det lever på højsletterne, jeg må gå langt for at se det. Jeg skal tilbage dertil til vinter, tag med mig! Hvad er det for et dyr? En sneleopard, sagde han. Jeg troede, den var forsvundet, sagde jeg. Det er det den vil få os til at tro. En god kammerat anbefalede mig for noget tid siden at læse fransk Sylvain Tesson. Han sagde, at Tesson kan noget ganske særligt. Han fik lyst til at rejse og skrive, når han læste hans bøger, så det gjorde jeg. Og jeg blev også selv fascineret. Tesson har besøgt de mest spændende afkroge af verden. Han har cyklet jorden rundt, gået tværs over Himalaya, siddet seks måneder alene i en jagthytte i Sibirien nord for Irkutsk ved Bajkalsøen. Seks dagsvandring fra nærmeste landsby, vel at mærke før krigen i Ukraine. Ja, han har gjort alle de ting, jeg selv har drømt om og, indrømmet, stadig gør. Men pludselig i en brandert, mens Tesson forsøgte at klatre en bygning i Chamonix tilbage i 2014, faldt han mod jorden, og livet tog pludselig en dramatisk drejning.

Bjørn Harvig: Han overlevede. Lægerne frarådede ham al fremtidig klatring og vandring, men udlængslen forblev heldigvis stor. Dagens afsnit kommer til at fokusere på hans fabelagtige bog Sneleoparden, hvor han sammen med fotografen Munier rejser til Tibet for at få et glimt af det sagnomspundne dyr. Men får Tesson overhovedet set sneleoparden? Et af verdens mest sjældne dyr? Og er det i virkeligheden hans egen utålmodighed, der er den største hindring? I dag skal vi stifte bekendtskab med en spændende og poetisk rejsende, der filosoferer over vores menneskets og dyrets plads i verden. Du lytter til Den yderste grænse. Jeg hedder Bjørn Harvig, og i dag har jeg besøg af Nils Schultz Ravneberg. Velkommen Niels.

Nils Schultz Ravneberg: Tak skal du have.

Bjørn Harvig: Niels, du har boet og studeret i Paris og har skrevet en PhD afhandling inden for fransk samtidshistorie, filosofi og litteratur ved Københavns Universitet. Og så kender du Tessons forfatterskab indgående, da du har oversat to af hans bøger til dansk for Den franske Bogcafés forlag Bobo. Niels, Hvad er det, der er så fascinerende og spændende ved Tesson?

Nils Schultz Ravneberg: For det første, så skriver han jo smukt, synes jeg. Men derudover så er han især optaget af naturen og det at rejse. Der er en interessant dobbelthed hos ham, synes jeg, fordi på den ene side er han drevet frem af en eller anden rejselyst, som griber om sig, som bliver lidt for stærk nogle gange, og han bliver revet med. I de bøger, han skriver, der har ind til nogle meditative passager, hvor han sidder og dvæler og reflekterer over sin rolle som menneske i verden, sit møde med dyrene, sit møde med naturen og hvad skal man sige menneskeheden som sådan og dens rolle i forhold til den natur, der omgiver os. Den dobbelthed synes jeg er spændende.

Bjørn Harvig: Hvad bliver det meningsfulde egentlig i livet?

Nils Schultz Ravneberg: Ja, for grundlæggende handler det jo netop om det. Hvordan møder man verden? Hvordan erfarer man verden på en meningsfuld måde? Kan man gøre det i sin baghave, eller er man nødt til at rejse ud til den yderste grænse? Eller er man nødt til at hele tiden søge noget, der er vildere, større, ser, ser flottere ud på billederne eller hvad ved jeg, som man deler med andre efterfølgende... Hvad er det egentlig, der gør rejsen til en meningsfuld aktivitet i livet? Det synes jeg Tesson berører i høj grad i sine bøger.

Bjørn Harvig: Og derfor bliver det meningsfuldt for os andre, der læser med. Fordi han netop snakker om det her og skriver om det her. Niels, bare lige kort: Hvem er Tesson?

Nils Schultz Ravneberg: Jo, men altså, han er født i Frankrig lidt vest for Paris, i en i et område eller en by, der hedder i Yvelines. Han er geograf af uddannelse, hvilket også har sat sit præg på hans måde at skrive på, fordi han har sommetider sådan et lidt teknisk biografisk sprog, som bliver poetisk hos ham, vil jeg understrege. Men ikke desto mindre. Man fornemmer, at han har forstand på de landskaber, han beskriver, for eksempel. Så er han jo en utroligt berejst type. Det er vist blevet gjort tydeligt allerede. Men han har, som du er inde på i starten. Han har tilbragt et halvt års tid ved Bajkalsøen, og han har været på arkæologiske ekspeditioner i Mellemøsten. Han har cyklet utroligt meget, vandrede utrolig meget, endda vandret fra Rusland og så ind i Indien og har været i Tibet, som vi også skal tale om lidt. Så har han derudover også en lidt anden karakter, vil jeg sige. I det franske hvad skal man sige kulturlandskab på den måde, at han i mange år har været kendt for sine rejser og for sin rolle som eventyrer osv. Så han er en en berejst type, som derudover også har et litterært talent.

Bjørn Harvig: Jeg bliver simpelthen nogen gange misundelig. Jeg ved ikke om du har det lige sådan, at jeg læser noget og så tænker nej, det ville jeg gerne selv have skrevet. Han skriver for Bajkalsøen, hvor han sidder seks måneder mere eller mindre alene i den hytte. Der skriver han, at lykken er et vindue ved Bajkal og et bord ved vinduet. Ja, det siger så meget.

Nils Schultz Ravneberg: Rigtigt meget, det lille citat, du kommer med der, ikke? Fordi det indfanger det paradoks, vi var inde på før, fordi han er langt væk. Han er langt væk fra Frankrig, hvor han jo egentlig hører til, kan man sige. Men, men samtidig, hvad er det så, han sætter pris på derude, ik? Det er noget ganske enkelt, som han et eller andet sted et set-up, som han lige så godt kunne have haft i Alperne eller hvad ved jeg ikke, i Pyrenæerne eller et eller andet andet sted, der ikke var ligeså langt væk.

Bjørn Harvig: Inden vi jo egentlig kommer ud på det, der bliver fokus i dag. Tibet og jagten på sneleoparden, hvis man kan sige det sådan, så er der jo et meget dramatisk højdepunkt i hans liv. 2014 og ulykken i Chamonix.

Nils Schultz Ravneberg: Men udover at have rejst meget, så har han også klatret meget, og han havde i en årrække en hang til ligesom at bestige forskellige bygninger. Som du også var inde på før og i forbindelse med et ophold i Chamonix, hvor han havde fået lidt for meget at drikke, så fik han så lyst til at kravle op på taget af en bygning og der faldt han så ned og brækkede rigtig mange knogler i kroppen. Men hvad der måske især har haft betydning for ham, var, at han også pådrog sig en mild form for hjerneskade og nogle lammelser i dele af kroppen og i ansigtet..

Bjørn Harvig: Man kan jo se ændringer af billeder før og efter hans ansigt.

Nils Schultz Ravneberg: Han har simpelthen et skævvrid i ansigtet, og det er også noget han reflekterer lidt over i nogle af sine bøger. Det her med at han har måtte... Ja, hvad skal man sige? Acceptere sig selv i den her nye rolle.

Bjørn Harvig: Og Niels, så skal vi jo i gang med sneleoparden, som er dagens historie. Det var der meget, synes jeg, smukke og dragende citat, jeg startede med at læse op. Og han skal af sted med hans, jeg ved ikke, at de vender Munier, fotografen?

Nils Schultz Ravneberg: Altså Vincent Monier, som han hedder, måske skal vi også lige knytte en kommentar til ham, egentlig. Ja, han er dyr fotograf, naturfotograf, også fra Frankrig, vokset op i Vogeserne, den her bjergkæde, der ligger ved Alsace og vokset op med en far, der har lært ham, så er den kunsten at få øje på dyr, og det har han taget med sig ind i sit professionelle liv. Så han er specialist i at tage billeder af sjældne og truede dyrearter. Og det er også det, han skal her. Det er det Sneleoparden, bogen her, den handler om... Det er at Vincent Munier skal ud og lede efter den her sneleopard i Tibet og tage billeder af den, og han inviterer så Tesson med. De møder hinanden i forbindelse med en udstilling eller en fremvisning af en film, som så Munier har lavet. Og Munier spørger så, som jeg også læste op før der, om Tesson han vil med på den her tur, og de foretager så den her rejse af to omgange i 18 og 19. Oprindeligt for at Munier skulle lave en

fotobog fra Tibet. Det gør han så også, men det bliver så også til en bog, som Tesson så skriver under titlen 'Sneleoparden'.

Bjørn Harvig: Må jeg læse lille citat op for dig, fordi jeg var lige ved at spørge dig om hvorfor blev han inviteret med? Og hvad er det han skal? Og det skriver han jo så selv her Tesson, og det er jo ret underholdende. Han skriver: "I Tibet havde Munier brug for en altnuligmand til at gøre anstandssteder klar, indstille apparater og holde ham med selskab i lange aftener, da jeg på grund af min skrøbelige ryggrad ikke var i stand til at bære tunge ting, og eftersom jeg hverken besad de mindste fotografiske evner eller var i stand til at opspore dyr, anede jeg ikke, hvad jeg skulle lave. Min opgave var at sørge for, at jeg ikke forsinkede nogen, og at jeg ikke nøs hvis leoparden viste sig".

Nils Schultz Ravneberg: Ja, det er jo en sjov passage, fordi Tesson fremstiller sig selv som en ret uduelig type i den her sammenhæng...

Bjørn Harvig: Det er jo det

Nils Schultz Ravneberg: ... som ikke rigtig kan bruges til noget. Men man må sige, altså Tesson på det tidspunkt, hvor de møder hinanden, Munier og Tesson, der er han allerede en kendt forfatter, og måske er det det, Munier har set. Måske har han læst bøger af ham og sat pris på dem og har tænkt, at her er der en der, der måske kan skildre den her del af verden, som han selv forsøger at indfange med.

Bjørn Harvig: Han skriver anstandssteder...

Nils Schultz Ravneberg: Ja, det skal vi nok lige forklare. Det med at sidde på anstand er et begreb, som stammer fra jagt. Munier har taget det til sig og så tager Tesson det så til sig efterfølgende, for man kan sige det her med, at man sidder på anstand, så sidder man og venter på det dyr, der skal dukke op. Og som jæger er det jo for, at man vil skyde det. Men som fotograf er det fordi man vil skyde et billede, om man så må sige af et dyr. Jeg tager lige at definerer denne her anstand med Tessons egne ord. Jeg læser lige en kort passage op her. Det var en skrøbelig og raffineret kunstart, hvor man skjulte sig i naturen for at vente på et dyr, som måske aldrig dukkede op. Ville jeg da elske at være på farten. Gå med til at tilbringe mange timer i stilhed uden at bevæge mig. Her har vi en definition af det med at sidde på anstand. Man sidder og venter på et dyr. Måske dukker det op, måske gør det ikke. Og så får vi samtidig afsløret den utålmodighed, som præger Tesson. I hvert fald som udgangspunkt. Fordi han er i tvivl om, hvorvidt han overhovedet kan sidde der og vente på det dyr.

Bjørn Harvig: Manden har farer rundt i årevis. Kan han nu sidde her uge efter uge efter uge med en kikkert? Bare at kigge.

Nils Schultz Ravneberg: Ja, uden garanti.

Bjørn Harvig: Og det er måske endda det der bliver hindringen? Kommer de til at se sneleoparden eller ej? Er det fordi dyret skjuler sig? Er det fordi han ikke er i stand til at se det? Eller er det fordi han ikke har tålmodighed nok? Det synes jeg er ret interessant.

Nils Schultz Ravneberg: Det vil vi så ikke afsløre endnu. Nej, det er det.

Bjørn Harvig: Nu, nu sidder vi begge to med bogen her, og vi bliver hurtigt grebet af den gode historie. Og jeg har altså det andet, jeg ville læse op for dig, hvis det er okay, Niels. Det var beskrivelsen af Munier, bare lige så vi får ham gjort færdig. Fordi der skriver Tesson følgende om Munier: "Videnskabsfolk så ned på ham. Munier betragtede naturen med kunstnerens blik. Han var ingen ting værd ifølge folk, der var besat af lommeregnerne. Kvantitetsvældets lakajer. Jeg har mødt et par stykker af disse regnemestre. De ringmærkede kolibrier og sprættede havmåger op, får udtaget galdeprøver. De satte virkeligheden på formel. Tal blev lagt sammen. Hvad med poesien? Fraværende. Blev man klogere? Det er ikke sikkert".

Nils Schultz Ravneberg: Nej, og der har du faktisk også noget af en forklaring på hvorfor Tesson og Munier, hvorfor netop lige de to? Måske kan godt med hinanden, fordi Tesson har den samme tilbøjelighed til at være lidt anti-videnskabelig, selvom han er geograf af uddannelse og har forstand på landskaber, så er det ligesom poesien, der er vigtigst, og det er nok det samme, man ser hos Munier, når han tager billeder af dyr og natur og nægter ligesom at videnskabeliggøre, men også nægter at være del af for eksempel en politisk debat om klimaforandring eller hvad ved jeg. Han viser bare frem. Det er hans rolle.

Bjørn Harvig: Hvad tænker Tesson om at være i Tibet? Får han øje på et dyr og får dyrene øje på os? For det er også noget, han reflekterer ret meget over og filosoferer over.

Nils Schultz Ravneberg: Ja, man kan sige ... Skal jeg lige læse en lille passage op her, fordi Tesson besidder ikke så stærk en evne, ikke som udgangspunkt til at se dyrene omkring sig. Og det er noget han lærer af Munier, kan man sige, undervejs på den rejse de foretager. Jeg læser lige her om netop det han siger: " Jeg havde netop indset det, overalt i menneskets have er der væsener tilstede. De vil os ikke noget ondt, men de holder øje med os. Intet af det, vi foretager os, vil nogensinde unddrage sig deres opmærksomhed. Dyrene er vagter i en park, hvor mennesket triller rundt med tøndebånd og tror, det er konge. Det var noget af en opdagelse. Den var ikke ubehagelig. Jeg vidste nu, at jeg ikke var alene". Så kommer erkendelsen her, ikke.

Bjørn Harvig: Han har rejst jorden rundt. Har han egentlig set det hele?

Nils Schultz Ravneberg: Han har haft så travlt med at rejse af sted så hurtigt og så langt væk som muligt på så mange rejser som muligt, at han helt har glemt at kigge sig omkring. Og det er det, tror jeg, at mødet med Munier og det at han oplever Munier arbejde, det får ham til at indse.

Bjørn Harvig: Men nu er det jo heller ikke et helt let dyr, de er på udkig efter, vel? Det er jo sneleoparden. Har vi noget begreb om, hvor sjælden det her dyr så egentlig er?

Nils Schultz Ravneberg: Så vidt jeg lige husker, så er det noget med at der er under 5000 sneleoparder tilbage i verden i dag, og derfor må de jo også søge ud i det ekstreme, ud i og ud til grænsen for at finde et eksemplar af sådan en sneleopard. Og det er det de gør med deres rejse til Tibet.

Bjørn Harvig: Og så skjuler de lidt, hvor de er, Niels, for hvor er det så, de er?

Nils Schultz Ravneberg: De skal til Tibet, og de skal op til noget, der hedder Chang Tangs højslette, som ligger ved udkanten af en bjergkæde, som hedder Kunlun og Tesson, han har fået at vide af Munier, at han må gerne camouflere, hvor de er henne, for Munier er bange for, at hvis Tesson skriver en bog om det her, så vil der komme krybskytter for simpelthen at finde de sneleoparder for at kunne sælge deres skind, går jeg ud fra. Så derfor så opfinder Sylvain Tesson, han opfinder ligesom et helt poetisk sprog som camouflerer, hvor de egentlig er. Og det gør Munier også til en vis grad. Han taler for eksempel om yak-oksernes dal, og det er ikke noget sted, man sådan lige kan finde på Google, eller hvad man nu bruger.

Bjørn Harvig: Nej, ha. Men det er... Men man kan sige han camouflerer hvor det er de leder efter sneleopard, men sneleoparden er jo også mester i at camouflere sig selv. Det er jo sådan det her sagnomspundne dyr, som går fuldstændig i ét med den natur, den lever i. Altså meget, meget svært overhovedet at se, skulle den da vise sig for øjnene.

Nils Schultz Ravneberg: Ja netop, dens pels har jo mange af de farver, som omgivelserne også har. Så det kræver et helt særligt blik og selvfølgelig også noget særligt udstyr.

Bjørn Harvig: Ugerne begynder jo at gå, begynder Tesson at tvivle på, om de overhovedet kommer til at se det her dyr.

Nils Schultz Ravneberg: Ja, altså man kan sige han vender i hvert fald tilbage til det her spørgsmål om, om det er en meningsfuld aktivitet, det her med at sidde og vente, og hvordan han ville have det med at kunne og skulle tage hjem med uforrettet sag. Og der kom han blandt andet ind på en anden bog af en anden forfatter, som har samme titel som Sneleoparden her. Og det er en bog skrevet af Peter Mathiesen, den her amerikanske forfatter, og den hedder så også Sneleoparden, og Peter Mathiesen beskriver i den bog en rejse til Tibet, hvor han leder efter sneleopard, men faktisk aldrig finder den. Og Peter Mathiesen siger, at det er okay, for det var en stor oplevelse alligevel, og der er Tesson mere sådan... Der giver han udtryk for, det vil han ikke kunne leve med, så han håber meget på at møde og møde det her dyr.

Bjørn Harvig: Alt den umage og alt det besvær han går igennem. Jeg ved du har fundet et citat på, hvad det egentlig kræver at være der. Er det ved siden af en familie de har fået lov til at bo i et lille hus?

Nils Schultz Ravneberg: De kommer op til en lerhytte på et tidspunkt. Der er vi så i 4.200 meters højde, og så vil jeg lige læse lidt op. Det lyder sådan her: Hver morgen i ti dage bevægede vi os rundt i omgivelserne og gik hurtigt gennem skråningerne. Når vi stod op, steg vi fire hundrede meter op over lejren, op på granitkammen. Vi nåede derop en time før det blev lyst. I luften hang en lugt af kold sten, der var minus femogtyve grader. Temperaturen tillod ingenting, hverken bevægelse, tale eller melankoli. Vi ventede blot på dagens komme i en tilstand af sløv håbefuldhed. Ved solopgang løftede et gult bånd natten op, og to timer senere fordelte solens pletter sig på de småstensarealer hvor der hist og her voksede græs. Verden var en frossen evighed".

Bjørn Harvig: Wauw, hvor er det flot!

Nils Schultz Ravneberg: Så fornemmer man, ja, kulden ikke også, hvis jeg lige må tage et citat mere.

Bjørn Harvig: Absolut

Nils Schultz Ravneberg: Som, hvad hedder det, beskriver at man for ligesom at operere under de her forhold må have nogle særlige teknikker. Og her er det endnu koldere om morgenen: "Klokken fire om morgenen stod vi op, og termometret viste minus femogtrediven grader. Klemme sig ud af soveposen virkede tåbeligt. For at udholde kulden under sådanne betingelser måtte man organisere sig. Hver bevægelse måtte følge et bestemt rytmisk mønster. Man skulle finde sine handsker frem, binde sine snørebånd inde i soveposen, lægge hver genstand på plads i den rigtige rækkefølge, fjerne sine vanter for at tage bælte på og hurtigt iføre sig dem igen. Hvis man var lidt for langsom, greb kulden ned af ens lemmer og slap det kun for at bide i et andet i stedet. Kulden strejfede om i legemet. Kroppen hærdes ikke med årene, men ved at øve sig på præcise rutiner kan man formindske pinen. Munier havde pakket sin bivouak sammen så mange gange om vinteren på Ellesmere Island eller Kamtjatka, at han agerede hurtigt og tilsyneladende ikke var plaget af angrebene. Leo udførte præcise manøvrer. Han var klar før mig med rygsækken spændt og tøjet rettet til. Leo er en af de andre ekspeditionsdeltagere, og man fornemmer ligesom her, Tesson er den langsomste igen, som vi var inde på tidligere, at han er lidt mere til besvær end... ha

Bjørn Harvig: Det var da han startede med at sige, hvad er det egentlig jeg skal?

Nils Schultz Ravneberg: Ja, netop. Det er barske forhold. Det er ikke nemt at finde en sneleopard, kan man sige.

Bjørn Harvig: Nu snakker vi jo så utroligt meget sneleopard, men der er jo også andre dyr, de ser, når de sidder der uge efter uge, og de ser blandt andet ulv. Det er jo en meget, meget smuk scene. Må jeg læse den op?

Nils Schultz Ravneberg: Det må du i hvert fald, ja.

Bjørn Harvig: Tesson skriver: "Vi nærmede os den øvre del af Mekong-floden. I denne højde var floden blot et snoet vandløb i en gul dal, der strakte sig ud i Montblanc-højde tæt på en gård, der var spækket med bedeflag og overrasket vi en morgen tre ulve på skråningerne, tre banditter, der netop havde været på rov. De var på vej op mod bjergkammen. Den sidste af dem havde et stykke kød i munden. Hundene hylede, så det næsten ikke var til at holde ud, uden at de turde løbe i hælene på ulvene. Hunde er ligesom mennesker. Med munden lyder de rasende, men inderst inde er de fulde af rædsel".

Nils Schultz Ravneberg: Ja, det er en god passage, den der.

Bjørn Harvig: Så er de jo alene, men vi har jo også mødet med nogle mennesker, nogle børn og en familie.

Nils Schultz Ravneberg: Det er rigtig de møder nomadefamilier, som kun er oppe i oppe i højderne visse dele af året, og som passer nogle får deroppe, og det er en familie, som de får lov til at komme ind og besøge. De sidder i den hyggelige stue sammen med dem. Det kan være vi lige skal tage den passage med også.

Bjørn Harvig: Meget gerne.

Nils Schultz Ravneberg: De bor i sådan en slags barak og en af børnene i den her nomadefamilier hedder Gompa, og det lyder sådan her: "Hver aften, når vi gik ind i barakkerne, tog Gompas søstre os i hånden og førte os hen til brændeovnen. Gennem årene ville de lære at gøre som deres morfar og senere give deres kundskaber videre til deres egne døtre. Vi hjalp dem med at bære vand på den asiatiske måde med to spande hængende i enderne af et bambusrør. Det var tungt for min skadede ryg. Gizo, der vejede 30 kilo brokkede sig aldrig over at skulle udstå de to hundrede meter mellem floden og barakkerne. Gompa efterlignede mig med en grimasse, haltende og krumbøjet. Og så sad vi og døsede i det varme rum. [Udaen] smilede, lysene udsendte en hvid lugt. Moderen hældte te op. Den pelsklædte far vågnede fra sin lur. Brændeovnen var midtpunktet. Udenom den var familien samlet. Orden, balance, sikkerhed. Udenfor kunne man høre lyden af dyr, der tyggede. Så de har sådan en hyggelig lille hule her oppe i højderne. Den der familie. Og det der er med nomadefamilien, det er, at de er mere integreret i naturen end til sommer, er så de her børn i familien. De er vant til at færdes ude blandt vilde dyr, og de tager sig også af noget kvæg, som er langt større end dem og sådan noget. Og de er bedre. De har en bedre evne til at se dyrene. Det vi var inde på tidligere.

Bjørn Harvig: Og dyrene bliver alligevel nævnt, selvom han beskriver mennesker. Jeg sidder og tænker på, tror du, det hjælper på hans utålmodighed, at der også er nogle mennesker og sådan nogle her møder?

Nils Schultz Ravneberg: Der er ingen tvivl om, at Tesson også har brug for et socialt liv. Ellers ville han nok heller ikke vende tilbage til Paris. Og det gør han. Og det fylder også noget i hans bøger. Altså den her vekslen mellem det urbane og så det mere naturlige, kan man sige. Så jeg tror, han sætter pris på selskab. Det gør han.

Bjørn Harvig: Niels, de har været afsted i flere uger, og så vidt jeg husker, så begynder Tesson jo selvfølgelig at filosofere over, var det det? De har jo set ulve, og de har set yakokserne, og de har set masser af dyr, men de har ikke set det de kom efter.

Nils Schultz Ravneberg: Nej, endnu ikke. Han øh, hvad skal man sige, han har set masser af dyr. Han har set yak-okser, han har også set sådan nogle blåfår, og han har set ulve, som du beskriver. Der er noget, der hedder en Pallaskat også, så masser af forskellige dyr, og han begynder så ligesom at indordne de her dyr i et hierarki, hvor han så placerer sneleopard øverst. Han har stadigvæk ikke set den, men jeg vil lige læse en lille passage op som viser det her hierarki: "Jeg tilskrev hvert af dyrene en plads på dette riges sociale rangstige. Leoparden var hersker, og dens usynlighed bekræftede dens status. Den reagerede og behøvede derfor ikke vise sig frem. Ulvene gik rundt som forræderiske prinser. Yakokserne var velpolstrede småborgere, iført varmt tøj. Losserne: musketerer, rævene: unge godsejere, mens blåfårene og æslerne repræsenterede folket. Rovfuglene symboliserede præsterne. De var herre over himlen og døden, tvetydige. Disse fjerkledte gejstlige ville intet har imod det, hvis noget gik galt". Han overfører ligesom et form for menneskeligt socialt system til til dyreriget her. Og det mest interessante er, at han placerer leoparden sneleopard øverst og siger, at fordi den er der øverst, hersker den, og den er usynlig. Den behøver ikke at vise sig frem.

Bjørn Harvig: Og derfor skal han vente og vente og vente.

Nils Schultz Ravneberg: Munier og Tesson, de ligger ligesom på en klippeafsats. De har fundet et godt sted.

Bjørn Harvig: Er de kommet op i en eller anden form for gammel hule, de ligesom lægger sig i flere døgn.

Nils Schultz Ravneberg: Det er nærmest en slags hulekompleks i flere etager, hvor de har fundet ud af, at der er en smal passage neden for, og de regner med, at sneleopard kunne finde på at komme igennem der, og så ligger de og holder øje. Og lige pludselig så, så kommer den altså. Og så er der den her beskrivelse, som jeg nu vil læse op af dyret: "Den hævede hovedet og indåndede luften. Den bar det tibetanske landskabs våbenskjold. Dens pels, et patchwork af guld og bronze tilhørte dagen, natten, himlen og jorden. Den havde indfanget bjergkammen, sneskorperne, kløftens skygger og den krystalklare himmel, bjergsidenes efterår og den evige

sne, skråningernes tornebuske og bynkekrattene, uvejrets hemmeligheder og skyer af sølv, steppernes guld og istæppet, muflonernes døds kamp og gemsernes blod. Den levede i en pels, som havde verden i sig. Den var klædt i billeder, leoparden, sneens ånd, havde iført sig jorden. Munier rakte mig den kraftigste kikkert. Jeg undersøgte dyret omhyggeligt, indtil mit øje blev helt tørt i kulden. Ansigtstrækkene løb som kraftlinjer sammen ved snuden. Den drejede hovedet, så det vendte lige mod mig. Øjnene stirrede på mig. Det var to brændende, iskolde krystaller fulde af foragt. Den rejste sig, strakte hovedet i retningen af os. Den har opdaget os, tænkte jeg. Hvad har han tænkt sig at gøre? Løbe væk? Den gable. Det var den virkning, mennesket havde på den tibetanske leopard".

Bjørn Harvig: Hvor er det fantastisk.

Nils Schultz Ravneberg: Det her smukke dyr, som glider ud i ét med omgivelserne. Pludselig ser han det. Det er sådan set ret ligeglads med hans tilstedeværelse.

Bjørn Harvig: Jeg kunne godt tænke mig, at vi afslutningsvis fik snakket om det her med tålmodigheden. Fordi det var det, vi snakkede om, blev det den største udfordring for ham? Kunne han håndtere og sidde stille uge efter uge i modsætning til hvordan han har levet sit liv tidligere. Og det er jo også sådan, han slutter bogen af.

Nils Schultz Ravneberg: Man kan sige, han har fået sin belønning, og måske har det betydning for konklusionen her, men han når frem til i hvert fald en erkendelse af, at tålmodigheden er en dyd. Som vi har været inde på, så har han været på farten utroligt meget i sit liv, men han indser, at det her med bare at sidde stille, det har også en enorm værdi, og han siger til sig selv, at når han nu kommer tilbage til Paris, til Frankrig, så vil han øve sig i det her med at sidde på anstand i det nære, altså i en park, i en have eller hvad det kunne være, ikke? Og han finder ud af, at han ikke behøver at tage til verdens ende, kan man sige for at få oplevelser à la dem han får her med sneleopard i Tibet. Hans litterære værk har som omdrejningspunkt især det her med at rejse, og flere steder så kommer han ind på det her paradoks, som går ud på, at han på den ene side i disse klimakrisetider holder foredrag i Paris og andre steder i Frankrig om, at man skal rejse mindre. Man skal passe bedre på naturen, og på den anden side, så er han selv på farten hele tiden. Så er han måske også blevet lidt bedre til at skrue lidt ned for tempoet, dvæle lidt mere, måske vælge de nære rejser frem for dem, der ligger langt borte, kan man sige. Men han er i kamp med sig selv, og det er jo også en af de ting, der er med til at gøre hans forfatterskab interessant, for jeg tror, der er mange mennesker i dag, som lever i et sådan paradoks og skal forholde sig til det her. Hvor skal vi rejse hen? Hvor skal det? Hvilken destination lyder videre måske mest spændende, eller kan vi nøjes med at tage til Vesterhavet eller hvad ved jeg? Sådan nogle overvejelser er der mange mennesker, der gør sig med henblik på klima, men også andre ting.

Bjørn Harvig: Og så vil jeg sige tusind tak, fordi du kom på besøg i dag. Og så håber jeg sådan, at I ved Den Franske Bogcafé har lyst til at oversætte flere af Tessons bøger. Så kan jeg jo invitere dig igen.

Nils Schultz Ravneberg: Ja, det kunne være hyggeligt. Jeg har også lyst til at oversætte mere i hvert fald.

Bjørn Harvig: Tusind tak Niels.

Nils Schultz Ravneberg: Selv tak.

Bjørn Harvig: Den yderste grænse er produceret af Bjørn Hartvig og Kristoffer Errboe Roland Mont for Vores Tid. Redaktør er Troels Donnerborg og Rikke Caroline Carlsen. Hvis du vil høre flere spændende historiske podcasts, så klik ind på vorestid.dk eller der hvor du normalt finder din podcast.

Outtro: Du har lyttet til en podcast fra Nationalmuseets mediehus Vores Tid.

[Vores Tid – Nationalmuseets Mediehus](#)

[13:5 Sylvain Tesson: Sneleoparden](#)

Produceret af Vores Tid